

Republica Moldova

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin 52/A, MD 2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÂRE nr. 561

din 29 septembrie 2025

mun. Chișinău

privind impunerea operatorului sistemului de transport al energiei electrice Î.S. „Moldelectrica” a obligației temporare de serviciu public de achiziție a capacităților de echilibrare prin alte mecanisme decât mecanismul de piață

În temeiul art. 17, art. 35 alin. (1) lit. n), și art. 91 alin. (1) din Legea nr. 164/2025 privind energia electrică, pct. 416 din Regulile pieței energiei electrice, aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 238/2020, în rezultatul examinării adresării Î.S. „Moldelectrica” nr. 46-54/3252 din 22.09.2025 și a notei de fundamentare elaborată de Departamentul energie electrică și regenerabilă, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

CONSTATĂ:

Prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 276/2025 privind lansarea pieței serviciilor de sistem și pieței energiei electrice de echilibrare, în termen de 4 luni de la adoptarea Hotărârii respective a fost aprobată lansarea pieței serviciilor de sistem (*în continuare – PSS*) și pieței energiei electrice de echilibrare (*în continuare – PEE*), care reprezintă componente importante ale piețelor organizate de energie electrică, necesare pentru asigurarea securității și continuității alimentării cu energie electrică a consumatorilor finali.

Conform art. 35 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, operatorul sistemului de transport achiziționează servicii de sistem pentru asigurarea securității operaționale a sistemului electroenergetic.

Subsecvent, conform alin. (4) din același articol în conformitate cu licența pentru conducerea centralizată a sistemului electroenergetic, operatorul sistemului de transport este responsabil pentru echilibrarea sistemului electroenergetic. La îndeplinirea obligației prevăzute la alin. (1) lit. n), operatorul sistemului de transport achiziționează servicii de echilibrare cu respectarea următoarelor condiții:

a) utilizarea unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe mecanisme de piață, stabilite în Regulile pieței energiei electrice, și respectarea principiilor stabilite la art. 91;

b) participarea tuturor întreprinderilor electroenergetice calificate și a participanților la piață, inclusiv a participanților la piață care oferă energie din surse regenerabile, a participanților la piață care oferă servicii de consum dispecerizabil, a operatorilor instalațiilor de stocare a energiei și a agregatorilor.

Potrivit art. 91 alineat (1) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică piața de echilibrare se organizează de către operatorul sistemului de transport în conformitate cu prezenta lege, cu Regulile pieței energiei electrice, cu liniile directoare privind echilibrarea sistemului electroenergetic, precum și în conformitate cu Termenii, Condițiile și Metodologiile corespunzătoare aprobate de Agenție.

La rândul său, pct. 416 din Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/2020 (*în continuare – RPEE*), stipulează că în

condițiile prevederilor Legii cu privire la energia electrică Agenția va stabili obligații de serviciu public pentru operatorul sistemului de transport (*în continuare – OST*) aferent achiziționării capacităților pentru serviciile de sistem de echilibrare, prin alte mecanisme decât mecanismul de piață. Hotărârea Agenției de stabilire a obligațiilor de serviciu public privind achiziționarea de servicii de sistem de echilibrare va include prevederi privind termenii, condițiile, modul de realizare a achiziției cât și alte aspecte aferente. Procedurile, specificațiile, modelul contractului cadru cât și alte documente relevante pentru realizarea achiziției în baza serviciului public vor fi avizate de Agenție.

La data de 22.09.2025 prin Hotărârea ANRE nr. 558/2025 Agenția a avizat ultimul pachet de proceduri operaționale aferente pieței serviciilor de sistem și pieței energiei electrice de echilibrare și contractele cadru, necesare lansării efective a procedurilor de achiziție prin mecanisme de piață a serviciilor de sistem și respectiv a energiei electrice de echilibrare.

Acest fapt a permis OST la data de 22.09.2025 să lanseze piața serviciilor de sistem și piața energiei electrice de echilibrare.

Cu toate acestea, prin adresarea nr. 46-54/3252 din 22.09.2025 Î.S. „Moldelectrica” a informat Agenția despre imposibilitatea contractării serviciilor de sistem de la participanții la piață existenți din cauza lipsei totale a unităților de furnizare a rezervelor și grupurilor de furnizare a rezervelor calificate conform procedurilor elaborate de OST și aprobate de autoritatea de reglementare, și ca urmare a furnizorilor de servicii de echilibrare înregistrați pe piața serviciilor de sistem și piața energiei electrice de echilibrare. Mai mult decât atât, acest fapt este confirmat și de rapoartele privind rezultatele licitațiilor de PSS pentru zilele de livrare 23-25.09.2025 din care rezultă că OST nu a contractat servicii de sistem (rezerve de capacitate) pentru nici un tip de capacitate de echilibrare (rezerva de stabilizare a frecvenței – „RSF”, rezerva de restabilire a frecvenței activată automat – „aFRR” și rezerva de restabilire a frecvenței activată manual – „mFRR”).¹

Sistemul energetic al Republicii Moldova are o capacitate limitată de a face față fluctuațiilor dintre producție și consum din cauza inflexibilității surselor de generare și a lipsei altor resurse flexibile, precum stocarea energiei și consumul dispecerizabil, situație care pune în pericol securitatea aprovizionării și stabilitatea operațională a sistemului electroenergetic național. În plus, Moldova, ca parte a Zonei Sincrone a Europei Continentale (CESA), este obligată să asigure rezervele operaționale necesare pentru a îndeplini cerințele care decurg din ghidurile de funcționare a sistemului reglaj frecvență-putere (RFP) și alte servicii esențiale de sistem. De asemenea, ca parte a blocului de reglaj „Ukrenerg - Moldelectrica RFP”, prin care sunt furnizate servicii de sistem prin intermediul sistemului electroenergetic ucrainean, Î.S. „Moldelectrica” are obligațiile de a asigura rezervele de echilibrare, în calitate de parte responsabilă pentru zona de reglaj din cadrul acestui bloc.

Astfel, ținând cont de faptul că până în prezent nici un producător care deține centrale electrice existente nu s-a calificat drept furnizor de servicii care dispune de unități de furnizare a rezervelor/grup de furnizare a rezervelor și că OST nu participă încă la platformele europene de echilibrare, acesta este complet lipsit de orice instrument necesar pentru asigurarea echilibrului sistemului electroenergetic național și a respectării obligațiilor care decurg din apartenența la blocul de control „Ukrenerg - Moldelectrica RFP”. Prin urmare, se consideră oportună și rezonabilă impunerea unei obligații temporare de serviciu public operatorului sistemului de transport, Î.S. „Moldelectrica”, în vederea organizării unei proceduri de achiziție a capacităților de echilibrare de la potențialii furnizori de servicii de echilibrare.

În scopul asigurării unui proces transparent și competitiv de achiziționare a capacităților de echilibrare respective, pentru identificarea celor mai fezabile oferte care vor rezulta în cele mai mici costuri per sistem, procesul de achiziție a capacităților de echilibrare urmează a fi realizat sub forma

¹https://www.moldelectrica.md/ro/electricity/system_market_results

unei licitații neutre tehnologic, în care OST va licita tipurile de servicii de echilibrare necesare, precum și cantitatea aferentă fiecărui serviciu licitat.

Totodată, pentru a stimula participarea potențialilor furnizori de servicii de echilibrare și respectiv pentru a crește probabilitatea ca astfel de servicii flexibile să fie disponibile, ceea ce va permite OST să contracteze serviciile de echilibrare necesare, acesta va achiziționa rezerve de capacitate de la participanții respectivi pentru o perioadă predeterminată mai mare de un an și la prețul stabilit în cadrul licitației, asigurând astfel un grad de predictibilitate în raport cu recuperarea investiției realizate și respectiv crescând gradul de bancabilitate a proiectelor respective.

Dimensionarea volumului necesar de capacitate de echilibrare pentru fiecare tip de produs licitat se realizează de către OTS în conformitate cu acordul de operare al blocului de RFP Ucraina-Moldova, luând în considerare informațiile disponibile rezultate din campania de testare a capacităților de generare existente, precum și previziunile privind integrarea surselor regenerabile de energie, inclusiv prin schemele de sprijin prevăzute de legislația în vigoare.

Concomitent, se consideră argumentată și necesară instituirea unei limite de timp până la care OST va realiza achiziția capacităților de echilibrare de la entitățile desemnate câștigătoare în cadrul licitațiilor respective. În aceste sens, se consideră oportun ca obligația temporară de serviciu public de achiziționare a capacităților de echilibrare prin alte mecanisme decât mecanismul de piață să fie impusă OST până la 31 decembrie 2030.

Termenul limită respectiv, până la care OST urmează să achiziționeze servicii de echilibrare de la câștigătorii licitațiilor pentru achiziția capacităților de echilibrare, este condiționat, pe de o parte, de lipsa de lichiditate pe piața angro de energie electrică, în special de lipsa ofertelor pentru produse de echilibrare pe segmentul de piață al serviciilor de sistem și pe piața de energie electrică de echilibrare, ceea ce determină necesitatea stabilirii acestei obligații de serviciu public și, pe de altă parte, de măsurile planificate și obiectivele de politică de stat privind dezvoltarea interconexiunilor cu sistemul ENTSO-E și obligațiile care decurg din Pachetul de Integrare a Energiei Electrice privind integrarea în piețele europene de energie electrică (inclusiv prin cuplarea piețelor pentru ziua următoare și piața pe parcursul zilei, urmată de integrarea în platformele europene de echilibrare), ceea ce va oferi noi oportunități pentru echilibrarea sistemului electroenergetic național.

În acest sens, merită menționate acțiunile stabilite în planul de dezvoltare a rețelilor de transport al energiei electrice pentru perioada 2025 - 2034, elaborat de OST și aprobat de ANRE, care stabilește măsuri privind dezvoltarea infrastructurii de transport în Republica Moldova și construcția de noi linii de transport interne și interconexiuni cu sistemul ENTSO-E în următorii 7 ani, în special:

- a) LEA 400 kV „Vulcănești – Chișinău” (punere în funcțiune preconizată în decembrie 2025);
- b) LEA 400 kV „Bălți – Suceava” (punere în funcțiune preconizată în decembrie 2027); și
- c) LEA 400 kV „Strășeni – Gutinaș” (punere în funcțiune preconizată în decembrie 2032).

Totodată, în conformitate cu Agenda de Reforme aferentă Planului de Creștere al Republicii Moldova pentru perioada 2025-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025, Republica Moldova și-a stabilit ca obiectiv major realizarea cuplării pieței energiei electrice până în anul 2027.

Implementarea acestor acțiuni în termenele stabilite va crea premisele necesare pentru funcționarea pieței de energie electrică în condiții de liberalizare deplină, inclusiv pentru achiziționarea de servicii de echilibrare prin aplicarea mecanismelor de piață în conformitate cu Pachetul de Integrare a Energiei Electrice.

Astfel, având în vedere cele menționate, în scopul asigurării serviciilor de echilibrare necesare OST-ului pentru echilibrarea sistemului electroenergetic național și asigurarea funcționării fiabile și

stabile a acestuia, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

HOTĂRĂȘTE:

1. Se impune operatorului sistemului de transport al energiei electrice Î.S. „Moldelectrica” obligația temporară de serviciu public de achiziție a capacităților de echilibrare prin alte mecanisme decât mecanismul de piață pe o perioadă de timp predeterminată care nu va depăși termenul limită prevăzut în pct. 5 a prezentei Hotărâri și anume prin achiziția de la potențiali furnizori de servicii de echilibrare, câștigători ai licitațiilor organizate de operatorul sistemului de transport, la prețuri stabilite în cadrul licitațiilor, care nu vor depăși prețul plafon.
2. Î.S. „Moldelectrica” va determina necesarul de rezerve de capacitate care urmează a fi achiziționate prin aplicarea principiilor de funcționare eficientă a sistemului electroenergetic, asigurând în același timp cerințele de siguranță în funcționare prevăzute atât în acordurile de operare încheiate cu operatorii de transport și de sistem din zona sincronă a Europei Continentale, cât și în codurile de rețea aplicabile.
3. Î.S. „Moldelectrica” va asigura un proces transparent, competitiv și orientat spre interesul economic general de achiziție a capacității de echilibrare, utilizând un caracter neutru din punct de vedere tehnologic pentru licitațiile organizate conform prezentei Hotărâri și va stabili în documentația de licitație tipul de produse de echilibrare licitate, volumul fiecărui tip de produs de echilibrare licitat, prețul plafon, precum și toate celelalte informații aferente procedurii de depunere, înregistrare și validare a ofertelor și desemnarea câștigătorilor licitațiilor respective.
4. Procedurile, documentația de licitație (inclusiv prețul plafon), modelul de contract-cadru, precum și alte documente relevante pentru achiziționarea de capacități de echilibrare prin licitație pe baza obligației temporare de serviciu public conform pct. 3 din Hotărâre vor fi aprobate de Agenție.
5. Se stabilește data de 31 decembrie 2030 ca termen limită pentru achiziția capacităților de echilibrare prin alte mecanisme decât mecanismul de piață, de la entitățile câștigătoare a licitațiilor organizate de Î.S. „Moldelectrica”, în condițiile specificate în documentația de licitație.
6. Prezenta Hotărâre intră în vigoare la data adoptării și se publică pe site-ul web al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.
7. Prezenta Hotărâre se remite operatorului sistemului de transport Î.S. „Moldelectrica” și se publică pe site-ul web al acestuia.
8. Prezenta Hotărâre poate fi contestată la autoritatea emitentă în termen de 30 de zile de la notificarea acesteia.

Constantin BOROSAN
Director

Eugen CARPOV
Director

Violina ȘPAC
Director

Alexandru URSU
Director